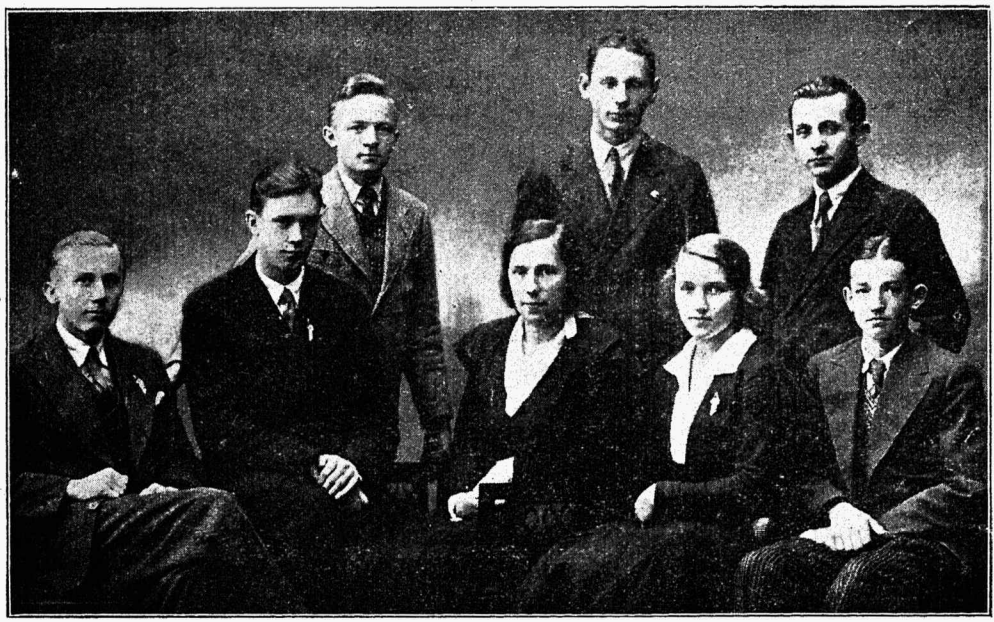

TKG "Kirjand. Ringi"

aegkiri

Välming

November III aastakäik

TKG „Kirjand. Ringi“ juhatus 1932.

Istuvad: abiesimees – E. Schönberg, esimees – E. Romann, hoidaja, – pr. J. Teder
kirjatoimetaja – J. Kuhi, kirjatoimetaja abi – N. Silbermann.
Seisavad: tehniline jõud – A. Piiberg, iaekur – E. Hinrikus, arhivaar – G. Saarik.

SISU: Saateks (A. H.), Töö (S. M.), Õnnela (Ku-Ju-Lu), Esikreferaat õhtu (N. S.), Kõrgemais sfääres (Ku-Yu-Lu). Pilk Ringi ajalukku (J. Kuhi).
Toimetuse teated.

Saateks.

Ilmudes esmakordselt teie ette, armsad kaasõppurid, meie häälekandja „VÄLMING’uga,“ loodame, et see leiab sooja vastuvõttu ja poolehoidu ning saab varsti populaarseks meie peres.

Esmakordselt meie kooli ajaloos ilmub nüüd meie aegkiri. See on suur saavutus teilt õpilased! Seks palju tänu agarale toimetusele ja koolijuhatusle, kes on võimaldanud meie „VÄLMING’u“ ilmumist. Siin, kirjandussõbrad, avaneb teile võimalus näidata oma võimeid, siin avaldage oma arvamisi ja soove. Siin avaldage oma töid.

„VÄLMING’u“ olete loonud teie õppurid, siis näidake, et see on ka võimeline töötama.

Mida suurem on teie huvi meie häälekandja vastu, seda huvitavamana ja suureman asaab toimetus teda väljastada. Aegkirja edu oleneb täiel määral teist, ning selleks loodame teilt, õppurid suurt poolehoidu ja rohket kaastööd. „VÄLMING’u“ alates oma esimest aastakäiku, soovib T. K. G. Kirjandusliku Ringi juhatus edu ja jõudu, nii noorele toimkonnale kui ka kaastöölilise ja lugejaile.

A. H.

Töö.

Igaüks meist kahtlemata teab, et töö on inimkonna ning iga üksiku inimese lähem kaaslane elus. Sest — mis on töö? — Elu. Töö ei alanud mitte inimestega, vaid eluga. Kõik, mis elab, liigub ja kõik, mis liigub on töö: inimene õpib käima ja rääkima, ning siit päälle koosneb kogu elu vaid tööst ja lõpmata tööst. Ühel on ta füüsiline ja raskem, teisel vaimline ja kergem.

Meil pole mingit definitsiooni elule, ei mingit analüüsi; me ei tea, miks me elame, millist osa oleme kohustatud mängima suures looduses? Teame ainult, et suurim anne inimkonna olemasolus on elu ja me peame hindama teda, peame katsuma säilitada teda. Ning seda võimaldab meile töö ja tegevus. Mõistes seda, mõistame ka milline määratu tähtsus on tal. Pole mõeldav olu ilma tööta; — seepärast, kes tahab elada — töötagu.

Kõik mis omame; kõik massi tehnilised suursaavutised on töö, väsimatu tegevuse tagajärjed. Milline võiks olla ühiskond, kui poleks vaimlist tööd ja füüsilist püsivust — on meil võimatu mõelda. Nüüd, mil kogu elu on muutunud teatud mõttes intensiivseks, automaatseks tegevuseks, muutuks mass töötusetuse puhul kahtlemata haiglaseks, kõduneks ja häviks. Seepärast tööd palju, kuid muidugi mitte kurnavalt üleliia; tööd, et säiliks olemasolu.

On loomulik, et meie kõik ja kogu ühiskond pole se’s ühel määral tegevad niivõrd kui just üksikud, kelle ideesid teostab suurem kulk. Ent ei tähenda see sugugi veel, et keegi meist võiks öelda: „Mul pole tarvis midagi teha — on teisigi, kes töötavad elu eest.“ Mitte põrmugi — tuleb meelespidada, et iga üksik meist on ivakene ühiskonnast, terake massist, — ning just viimane koondatud tegevus on rajav ja teovõimas. Ei maksa lüüa käega ja veendunud öelda — „Ah, ma pole täna teinud midagi!“ Absurd ja ühtlasi va’e, sest ei möödu tundi, isegi minutit ega sekundit, kus me ei tee midagi või ei tööta. See tähendaks ju täielist seisakut, mida aga nimetatakse surmaks. Ainult surm on seis; vastand elule ja liikuvusele, järjekult ka tööle. Ei pruugi me alati teha nähtavat, jõudukulutavat tööd, aga me mõtleme, meil on organ, mida nimetatakse ajuks ja just seal on valminud ja läbitõotatud suured kavatsused ja ideed, mille teostamine on andnud omakorda uusi mõtteid. Nii moodustab see suure sõõri — ideed ja mehaanika.

Vaadeldes ümbrust ja elu võime näha, kui palju on nõudnud tööd see, mida nimetatakse kultuuriks. Aga suurelt nõutakse ka suurt; mass on suur — olgu suur ja produktiivne ka ta töö.

Ühiskond ei taha näida viletsana;

ükski meist ei taha olla elu väärtusetu liige vaid püüab edasi. Me ei mõtle ainult endale, me ei ela minevikule — vaid tulevikule, sest nooruses on tulevik. Nii püüame kergendada seda ning juba meie kui inimeste kohused nõuavad, et kergendaksime meile järgnevate tööd; on meilgi seda küllalt tehtud, kas või vabadusvõitluse läbi. Mida oleksime teinud tühja maailmaga, oleks see meile antud kätte meie sündimisel? Kahtlemata oleks järgnenud häving, muidugi meie praeguste, ajasthellitatud jõudude juures. Aga nüüd on meil, olugi et nuriseme, ometi kerge. Ainult ajalastena ei oska me alati hinnata meie eelolnute vaeva ja töö suurust, nõudes veel enam, ning süüdistades meie esivanemate saamatust, ebapraktilisust. Teevad seda meie järglasedki. Ent tundes, et meil on raske, püüame kergendada vähemalt meiegi tulevikku, töötades mõistusega ja võimlust mööda füüsiliseltki.

Tekib vast kibedus mõteldes, et kunagi me sureme ja meie tööst pole olnud absoluutselt kasu. See on mõtlematus ja väärarvamus. Kunagi ei tee me midagi tagajärjeta või kasuta, olugi, et ei ole alati käegakatsutavaid resultate. Ent on see ju võimatagi. Oleks tagajärjed alati nii suured, võiksid nad varsti ületada töö väärtuse ning me jookseksime ummikusse, mis sageli sünnibki majanduselus kriisiajajärgkude näol.

Millest oleneb meie töö edukus? Nii sageli korratud, palju kordi sõelutud ja läbiarutatud küsimus, kuid kahjuks tihti ainult kõrvust mööda lastud ja pealiskaudselt käsitletud. Sest millegipärast võtame just meie, moodsad noorurid, tööd mingi pealesunnitult, vastikugi asjana. Kui saaks ainult mööda hiilida. Ei arvestata tööga, kui elu tähtsaima teguriga. Ometi on töö üks kasvatajaist.

Esimene tegur töö edukuseks on tahe, esmalt elutahe ja siis huvi töö vastu.

Ei tohi puududa ka teatud püsivus ja algatusvõime. Meist peab täiesti kaduma tunne, et minu, kui ka iga teise üksiku inimese töö ei vääri mingit tähelepanu, on tarbetu. Milleks hoida endas alahindavust. Juba lause — ma ei saa ei tea, ei oska — väljendaja väärriks ühiskondlikku boikotti. Püüame omaks tunnistada Sokratese ütelse: „Iga inimene teab kõik, ainult ta ei tea, et ta teab.“ Kui otsida, kiskuda välja endast teadmisi ja rakendada neid, asudes tööle kõige aktiivsusega ja initsiatiivi võimega, muutuks töö tahtmatult huvitavaks ja armsaks. Iga üksiku lüli lõtvusest ja huvi ning tahtevaesusest võib lõdveneda kogu hulk. On küllalt nähteid, kus üks õhutab ülesse tuhandeid, miks ei või ta neid allagi suruda, halvandada? Näiteks: majanduselus streigi puhul. Vere kaudu omab meilt seda tulevik ja nii peame paljud isegi võib olla kannatama.

Ei või heidutada juhusest, mil meie töö vast nurjub ja jääb tasuta. Ei — vaid edasi! Ja lõpuks: kaotame meie, võidab ehk jälle keegi teine; nii, et tagajärjed ei puudu. Takistusteta poleks elu üldse midagi väärt — või oleks meile ettekujutamatu. On juba korra inimkonna karakteristikas joon, nõue, et meil peab olema ka teatud vastupanu ja takistus, vastasel korral muutuks peagi kogu elu eksistents igavaks ja nagu vurrüks, mida tõuka veerema siledal laual ilma ühegi tõkketa, ning mis jääb seisma energia lõppemisel. Ent meil on takistusi, ükski fiasko ei kohuta meid — vaid kihutab edasi. Tahes olla ühiskonna väärtuslised liikmed, peame püüdma olla alati impulsiivsed, ignoreerima jõuetust ning hüüdma kolmekordse elagu intellektile ja tööle, loobudes ühtlasi diskreetsusest, kui on vaja algatada midagi üldkasulikku ja tegevusele õhuvat.

S. M.

Õnnela.

Kevadhullus. „Tule, jookseme koos selle sinirohelise metsani, mille okaspuude vaigulõhna arvan tundvat uimastavana mu ajus.“ Ta sirutas ahtakese käevarre kui tahaks haarata poisi kätt. Tormas aga nõtkel jooksul edasi üle laia tuksleva aasa. Seisatas, põikles puie vahel, sööstus edasi, puistas laiail lõkkavat vallatut naeru.

Päike kerkis taevakaarel. Tõsinenult seisid ta nüüd poisi ees, juuksekaarais vildak pärg valminud viljapäist, pilk süüvinud kaugusesse. Jah seal oli mets, ähvardav rabelev, — ja metsa taga? Vast mägi, suur mägi, mille nõlvakul lainetab lilla kanarbik.

„Olga! — miks ei naera sa enam?“ Viibib küsivalt poisi pilk ta rõskeil ripsmeil. Aeglaselt tõstis küsitav pää poisi poole, et see võis vaadata ta silmi, milles hetke eest sädeles naer, nüüd ripus neis tuhkjas lein.

Naerda? Midagi põletavat kuuma tõusis pähe. Here viirg läbis keha. Püüdis tabada endist lõbusat tooni, kuid hääli oli võigas, et isegi kokkus. Surus siis enda üsna poisi lähedale, sõnas, hääles veidrad vibreeruvad toonid: „Milleks, Ants, naerda? — Kuula,“ sosistas siis üsna tasa. „Kas sa ei kuule, kuis kutsub mets. Ütle, Ants, on sääli õnn?“

„On, Olga!“

Jooksid siis käsikäes aasal, hullates väikestena, kadudes niidu rüppe, mis neelas naeru, lõket ja kirge.

Läbi lehtede imbus alla kuldkollast päikesepuudert.

* * *

Vist sügis. — Lähenes sügis ja öö. Veel hõõgus taevarand ähmases ehaalus. Kusagil nurmel kurdab rääk. Sellele järgnes öö kui haud. Kevad oli ammu ju uppunud mutta.

Tuules kähisevad kolm suurt krobedaakoorelist mändi. Ei ole see võimas kaaskiskuv kevadlaul, vaid maine sügistõde. — All mändide põliseid oksid kōstatab osmik vildaku õlgkatuse ja suure, musta korstnaga. Vist pikk eluiga on tal seljataga, nii vildak ja küürus ta. Hooti, järsu kolinaga peksab tuul vastu

ruutu, raagus vettinud oksid. Uksel, mis madal, peaaegu kaela langemas, seisid hõbepäine vanake. Seisid kaua, läks siis aeglaselt sammul tagasi onni, istus ahju juures asuvale järile. Vokk, ta alaline seltsiline oli puhanud kogu päeva. Istus siis järile vanake, silmis valuläige, pilk kobas miskit läbi tillukese tuhmunud aknaruudu.

Oo, ta mäletab nii hästi, mil lahkus tast Ants. Oli suudelnud ta silmi õnnistavail õhetavail palgeil sõnanud:

„Tulen tagasi, Olga, tulen peagi tagasi — vaid paar nürust aastat. Ara nuta kullake, ilusaks teen su elu. Sääl metsa tagant, säält toon õnne!“

Haaranud keegi tugevasti pihku, kadus õhe ta ainuke — ta Ants.

Tasa puudutas keegi ta kätt. Võpahas — oli vaid vana kass.

Uksepraokesist hiilis onni sügis; viilid hellaks tundeid.

Ümmargusi aastakümneid oli veerenud igavikku ajast, mil lahkus Ants. Oli üks kuulunud aastaid mändide heitlevat, venivat viit. Oli vahetanud peeru lagunevas koldemüüris sügisõil, nagu oodates kedagi, kes võiks eksida õhe, kui puuduks tulukesekuma tinaraskes udus.

Sammus siis lähemale ähmasale aknaruudule. Puurisid õhe pisartühjad, aukuvajunud silmad Teadis, et metsa polnud enam kaugel silmapiiril. Ei olnud seda sääli ammu. Ja aas — see nõretas pisarast. Kõik õied olid purustanud hullunud väed. Ja sääli, metsa taga polnud igatsetud mäge, polnud lillat, lainetavat kanarbikku; — oli vaid kalmistu väikese, halli kabeli ja tuntatavate lāngus ristidega.

Vanake vajus aknalauale, keha lāngus, pilk tardus, huuled need sosistasid veel vaevalt märgatavalt:

„Säält ristiridade vahelt tõuseb päike, hiilgav, lõpmatu . . . Sääl on hommik, olu, naer. Ja sinna läks Ants. Sääl on see igatsetu õnn. . .“

Langes siis sinkjas huul huulele, hing hõljus vastu sügispäikesele, mis tõusis leige, läikivana metallkettana üle lāngus ristide.

Ku-Ju-Lu

Referaatõhtult.

T. K. G. „Kirjandusliku Ringi“ järjekorraline referaatõhtu peeti 3. XI s. a. IX klassis. Referaat koosoleku avas E. Romann kell 17.15. Järgnes referaat keskkooli II klassi õpilaselt A. Ülevainult teemal: „Õpetajad ja õpilased arvustustules.“

Päälkiri oli palju lubav ja huvipakuv. Ülevain esitas referaadi vägagi huviküllaselt ja humoorikalt. Meelestuvad kõik need õpilasele nii lähedased ütelled ja olukorrad. Üldiselt referent tõi kooli-elu niisugusena, nagu ta on. Oponenti osas oli sama klassi õpilane E. Dütina. Laskub esialgu pisiastjade eritlusse ja vaidlusse referendiga, kuid lõpeks toob esile kõik referaadi puudused, mida ta leidnud.

Siis muutus vaidlus üldiseks. Kerkis esile küsimus: kas õpetajail on n. n. päilapsi õpilaste hulgas. Järgmiseks avaldasid õpetajad seisukohti oma elukutse kohaselt. Siis tekitas vaidlusi küsimus, kas on see armastus, kui õpilast mitu korda järgimööda küsitakse. Referent oli sõna „armastamine“ määranud jutumärkidesse, kuid pr. Mahoni ja pr. Ers suhtuvad asjasse nii, et jutumärke pole vaja, sest teevad ju õpetajad oma haridustööd puhtast armastusest. Õpilasil on aga teada juhtumeid, mil armastus on kaunis kaheldav. Minnakse üle õpilaselus nii huvitava mõiste juure: Spikerdamine. Väidetakse, et 100% kõigist keskkooli õpilasist on „spikkinud“. Seda pooldavad kõik, kuid siis leiab õpilane Kuhi, et on ka õpilasi kes pole spikkinud. Tema jääb aga „hüüdjaks hääleks kõrbes“. Kes tunneb kõigi inimeste hingelaadi? Võib olla leidub erandeid? Siirdutakse lähedases seoses seisva küsimuse juure: kuidas oleneb „spikkimine“ õpetajast. Jõutakse enam-vähem ühisele arvamusele, et usaldusega ja sõbralikkusega võidetakse enam nii spikerdamise, kui ka õpilaste sümpaatia suunas. Leidub ka vastuseisjaid. Pikem keskustelu tekib pr. Ers'i ja õpilase Maasikas'e vahel. Enamasti võtavad selle seisukoha arvustustule alla abiturientid. Õpil. Köpper selgitab õpilasseisukohalt vaadatuna seda olu-

korda ja leiab, et sümpaatse õpetaja juures mingi võim nagu hoiab spikkimast. Õpetajate eelarvamine õpilastest leiab ka igakülgselt valgustust. Õpil. Schönberg puudutab küsimust, et õpetajad peaksid õpilasi hindama ja tööle panema nende võimete kohaselt. Üldiseit õpetaja ja õpilase vaherkorda toodi selgust. Osavõtt ja samuti sõnavõtt oli elav. Sõna võeti üldse 127 korda: õpetajad 29 korda, õpilased 98 korda. Õpetajaist võtsid sõna pr. Ers, pr. Mahoni ja pr. Teder. Õpilasist: peale referendi ja oponenti Dütina, õpilased Ülevaino, Kuhi, Schönberg, Köpper, Lubja, Uustalu, Maasikas Romann ja H. Hinrikus. E. Romann tänas kõiki osavõtjaid: kohalviibivaid õpetajaid, referenti, oponenti, rohkeid sõnavõtjaid ja külastajaid. Koos oli 67 õpilast. Koosolek lõppes kell 18.47.

„Kõrgemais sfääres.“

Kahtlemata oli TKG „Kirjandusliku Ringi“ tänavune esikreferaatõhtu üks huvitavamaid, hoolimata sellest, et referent kuulus üsna noorukeste hulka. Kuid see noor kaasõppur omas tahte, võime ja järjekindluse, millega lõikab nüüd loorbereid.

Oodati igatsusega järgmist referaatõhtut, mis pidi kaugelt ületama selle kõige parema eelmise, sest referendina pidi esinema nooremaile õppureile aukartustäratav abiturient.

Ja see sündis kohe pärast esimest referaatõhtut kui ringi juhatuses läks välja sõnum, et: „Tulgem nüüd kõik selsinasel neljapäevaõhtul 10. novembril meie armastatud IX klassi lähedasse ruumi' ja kel silmad on see nähku, kel kõravad, see kuulgu, mida pajatab meile seesinane avara silmaringiga ja vaimliselt küpsusele jõudmas referent.“

Agas kui oli kätte jõudnud see oodatud tunnike, millest ringiliikmete ja õhtust osavõtjate huvi ja armastus referaatõhtute vastu pidi siirduma keemispunkti, ning millest ringi juhatus nädala oli oodanud üllatust, juhtus nii, et üllatutigi, kuid hoopis vastupidises suunas.

Kui juhataja kohale ilmus E. Romann, haigutasid talle vastu klassi neli tühja, määrdunud tapeediga kaetud nurka.

Alles veerandtunnilise ootamise järele tekkis akna ääres asuvaile pinkidele referendi selja taha vähe hirmunud ja kõhklejat elementi.

Juhataja aga ei kaota lootust, vaid isegi sõnab, et sellesse vähearvulisse osavõtjaskonda kuuluvad need kõige truimad ringi jüngrid kes võivad hõõguda, süttida ja täita õhu enneolemata elevusega.

Evib taas sõnaõiguse ja astub poodiumile too respektaabel, kes pidi „surruks rääkima“ kogu kuulajaskonna. Iga hingetõmme lukub, nii et saavad kuuldavaks vana, häbematu hilissügisese kärbe sonetid.

Paraku, poodiumilt on aga kuulda sellaseid segaseid ja kogelevaid lauseid, et vaevalt suudetakse jälgida referaadi sisu, mis aga jõudis õnnelikult enne lõpule, kui kuulajaskond oli suutnud end pingutada viimase kraadini, et mõista referandi geniaalseid väljendusi.

Algaid vaidlused aga teadmata millest. Teati ainult, et n. n. referaat sisaldas mingeid mõtteid kriitikast. Vaieldi siis ja tallati tühja tuult. Vaieldi vaidluse enese pärast, et õhtu ei lõpeks mürata. Lõpeks pöördui tolle kõrgeimast seisusest isiku õpetaja hr. Kolbergi poole, kes oli seni pealt kuulanud muigega oma kasvandikkude „teravmeelt“ ja paluti ka temal avaldada oma arvamusi. Meie hea õpetaja polnud kade. Oli kohe nõus avaldama kõike ja avaldaski, aga see millest kõneles

meie armas õpetaja polnud vast sugugi nii armas referendile ja vaidlejaile: Referaatõhtu olla lõplikult nurjunud.

Otsiti siis vingus nägu veel mingit pääsu, et aga seda polnud kuskilt kukumas, julges südikas XI b klassi Selma Neufeld teha ettepaneku mõttetuid vaidlusi lõpetada. Nähtavasti oli oodatud sellist lahendust juba kogu koosviibimise kestel, sest ettepanek võeti vastu üpris meeldivana.

Agaga kui nüüd otsida sellesinase referaatõhtu ebaõnnestumise põhjusi ja neid ei leita kindlasti ei atmosfäärist ega stratosfäärist. Agaga mina ütlen sulle, oh armas „Kirjandusliku Ringi“ juhatus, kes sina oled töötanud ennast-salgavalt oma ringi liikmete kasuks ja kahjuks, et sina pole ka teps mitte puhas sellest suurest patust, et läksid „vett vedama“ need suurepärased lossid, mis täitsid kõikjal õhku kogu nädala enne nimetatud referaatõhtut.

Et sina ei võtnud vaevaks kontrollida millise materjali hulgaga asus referent poodiumile, ega määranud isikut s. o. oponenti, kes oleks tutvunud enne referendi mõtetega, oled sina, oh armas ringi esindus, kogunud tuliseid süsi oma pea lae peale.

Ja teie armsad energilised ringi liikmed ärge võtke mitte joosta hommikuti ninapidi vastu musta tahvelt, mis asub meie armsa koolimaja eeskojas, vaid võtkem ka tähele panna, mis seal kirjutatud on. Ku -Yu -Lu.

Pilk T. K. G. „Kirjandusliku ringi“ ajalukku.

Kuni 1931. a. veebruarini teotses T. K. G-s. ainult spordiring. Et see ring ei jõudnud rahuldada kõigi õpilaste huve, ning tekkis tung ja tarvidus asutada õpilasingi, mis rahuldaks ka võimalisi huve ja ühtlasi laiendaks õppurite silmaringi, tuldigi uue, laialtavalikuma tegevusalaga õpperingi rajamise mõttele. — Mõte leidis pooldamist ja alati energiliselt „Kirjandusliku Ringi“ asutamist, milles erilisi tundeid omab pr. J. Teder kui ringi loomise mõtte algataja.

Töö kandis vilja. Jõuti niikaugemale, et 4. veebruaril 1931. a. võidi pidada

esimene üldkoosolek, kuhu oli ilmunud kaunike hulk õpilasi.

Avamiskoosolekul kinnitati põhikiri ja valiti juhatus, kuhu kuulusid õpilased: M. Kilk, E. Kukkeus, A. Millenberg, Mühlberg, Schneider, B. Jõulu ja V. Takenberg.

T. K. G. „Kirjandusliku Ringi“ mille eesmärgiks huvi äratamine kirjanduse, teaduse ja kunsti vastu, õhutamise vabahariduslikule isetegevusele ja oma liikmete igakülgne arendamine, hakkas juhatama M. Kilk.

Töötati teha kõik, mis võimalik eel-

nimetatud eesmärges saavutamiseks:

a) Korraldada omavahelisi kõnekoosolekuid, referaatõhtuid, kirjanduslikke kohtuid, kirjanike mälestusõhtuid ja õppereise;

b) arendada kirjanduse ja kunstipüüdeid;

c) väljastada tarbekorral ringi ajakirja või albumit ja

d) kasutada ka muid haridustööksoo lubatavaid tegevusvahendeid.

Nii oli tegevuskava kokkuseatud kaunis laialdasel alusel, mille teostamine nõudis juhatusest intensiivset tööd.

Alati ringi tegevust referaatõhtudega; neile taheti panna erilist rõhku.

Esimene sellaseist referaatõhtuist peeti 18. veebruaril 1931. a. Tervishoiu Muuseumi saalis V. Pärnu mnt. 19. Refereeris õpetaja hr. J. Oit teemil: „Suusatamisest meil ja mägismaal.“ Õhtu avas A. Millenberg 46 kuulajale. Olgugi kirjandusest eemale kalduvat, kuid ülevaatlikku ja asjalikku referaati selgitati valguspiltidega.

Järgmisena korraldati referaat-kontsertõhtu 5. märtsil 1931. a. „Balzaci õhtu“ nime all. Referaadiga Balzacist esines õpil. M. Kilk; referaati täiendasid õpilased E. Tolts ja E. Polm kandes ette katekendereid Balzaci teoseist. Kontsertosas esinesid prl. Mänd lauluga, teda saatis klaveril prl. Magnus. Pealtkuulajaid oli ilmunud tol korral 44, kellesse õhtu näis jätnud meeldiva mulje.

Et anda liikmeil võimalust retoorika arendamiseks ja mõtete avaldamiseks korraldati kolmandaks vaidlusõhtu 24. märtsil 1931. a. Siin esines E. Kukkeus referaadiga: „Kas lugeda palju või vähe.“ Referaat oli huvitav; tekkis lahkarvamusi 41. osavõtjas, mis sünnitas elavaid vaielusi.

Kevad tõi ringi midagi uut, erakorralist ja üllatavat. Nimelt peeti 3. mail 1931. a. kooli ruumes kirjanduslik kohus A. Kitzbergi draamast „Tuulte pöörises“ peategelase Jaani üle. Hoolimata sellest, et päikeseküllane kevadõhtu meelitas õpilasi välja jalutama, oli pealtkuulajate arv eelmiste õhtudega võrreldes kolmekordne. Nagu Päevalehes mainitud, oli kooli saal täis kuulajaid, kes jälgisid huviga protsessi käiku.

Kohut juhatas adv. A. Õunapuu ja pr. J. Teder. Teised tegelased kohtus olid õpilased. Nimetatud õhtuga, mis kujunes suurimaks eneseavalduseks ringile lõpeb tegevusaasta esimene semester.

Järgmise õppeaasta I semestril jätkas ring oma tegevust. Semestri esimesele üldkoosolekule, mis peeti 18. septembril 31. a. oli ilmunud ainult 34 õpilast. Kuid kokku olid tulnud just need, kes tõesti unvi tundsid ringi tegevusest. — Õhk oli täis kuuma eluvust. Vaimustusega haarati tööst esimesel hetkel. Huvitavaid vaidlusi tekitas V. Takenbergilt üles tõstetud põhikirja paranduse küsimus, mis osaliselt teostus. Lõpuks asuti uue juhatuse valimisele. Hääletus oli kinnine. Igaüks pidi märkima väiksele paberilehele soovitud 7 kandidaati. Tõusti pinkidelt ja siirduti lähemale tahvlile, millel seisis kandidaatide nimestik. Igal näos kaalutlev tõsidus. Juhatuse pääsivad häälele enamusega õpilased: M. Kilk, A. Millenberg, E. Kukkeus, A. Haho, V. Takenberg, A. Teder ja L. Teetsov.

Olgugi, et osavõtjaid ei saa arvult võrrelda eelmise aastaga, on loota tegevusrikkast tulevikku ja need oletused ei peta. Järgmised koosolekud ja referaatõhtud on juba arvurikkamad. Eelmise aasta koosolekuilt osavõtjate arv, mis kõikus neljanda kümne ümber on nüüd juba paarikümne võrra suurenenud.

27. septembril 31. a. korraldatakse juba kirjanduslik õhtu, kus kantakse ette õpilaste oma tooteid. V. Takenberg esitab oma „Sügise“ ja „Pühendatud ringile“ ning E. Polm kannab ette katekendereid V. Tüürini tööst „Nooleid marsilt“. Peale selle esinevad muusikalises osas Kirpson Grünthal ja Liefländer. Hoolimata sellest et palju huviosalisi X- b klassist olid õppereisil Haapsallu, võtsid õhtust siiski osa üle 60 õpilase.

Järgnes elav referaatõhtu vaielusiga 13. X 31. E. Kukkeus refereeris Mait Metsanurga teose „Jäljetu haua“ üle. Osavõtjaid oli seekord üle 65. Õhtu möödus kõigiti elavalt.

Ei möödunud nädalat, kui korraldati

„Hõimuõhtu“ 18. oktoobril — 31. a. See oli huvitavamaid õhtuid õppeaasta I semestril. Õhtut külastas ka hr. Hugo Laur, kandes ette katkendeid J. Aho „Raudteest“ ja O. Lutsu „Kevadest“ Tujutõstvad ettekanded said tormilise aplausi osaliseks. Õpilasist esinesid referaadiga A. Haho „Soome kirjandusest“ ja V. Takenberg „Ungari kirjandusest“. Muusikalise osa täitsid õpilased Karutam, Kirpson ja Grünthal. Osavõtjaid oll seekord saja ümber.

18. november — 31. a. referaatõhtul refereeris A. Teder Mait Metsanurga teost „Fr. Arraste ja Pojad.“

Järgmine ja ühtlasi viimane referaat semestris oli L. Teetsovi käsitus elulise küsimusist referaadis „Elu nautlusi“. See oli referaat, mis suutis kõigiti kõita kuulajaid. Aja liig hilinemise tõttu oli juhatus sunnitud läbirääkimised katkestama põnevuse tipul.

Kolmas tegevussemester algab ringi aastapäeva pühitsemise kavatsusiga. Järjekorralisel üldkoosolekul valiti juhatus ja revisjoni komisjon. Uude juhatusse pääsesid hääle enamusega järgmised õpilased: A. Teetso, E. Palm, E. Hinrikus, E. Romann Silbermann, A. Teder, I. Köpper ja kandidaatideks jäid J. Kuhi ja A. Tamm. Revisjoni komisjoni valiti õpilased: E. Düüne ja Pung ning kandidaatidena S. Muhel ja H. Mägi.

Uue juhatusse ülesandeks oli esmajoonel lahendada aastapäeva pühitsemise küsimus.

Alatigi eelolevat semestrit aastapäeva pühitsemisega 5. märtsil 1932. a., mis kujunes umbes saja liikme osavõtul

meeleolurikkaks. Tähtpäev pühitseti n. õ. teelaas, kuna meeelu eest hoolitsesid õpilased H. Hinrikus ja Kirpson kandes ette viulpalu. J. Köpper klaveril ja deklamatsiooniga esinesid A. Niit ja Arnover — humoreskidega. Pärast seda esitas ringi juhataja lühikese ülevaate ringi tegevusest. — Õhtu huvi objektiks kujunes aga eelmiselt juhatuselt korraldatud novellivõistluse resultaate avaldamine. Auhinnatud töist, milleks osutasid V. Tüürini „Tema viimane võistlus“ ja Silbermanni „Saatus“ kanti ette katkendeid. Autoreile anti auhinnad üle raamatute näol. Muu osa õhtust möödus samuti lõbusalt.

Järgmisena pärast aastapäeva peeti referaat 17. III 32. teemal: „Kirjaniku eluloo tähtsusest tema loomingu tundmaõppimiseks.“ Refereeris õpilane J. Kuhi.

19. märtsil korraldati aktus C. R. Jakobsoni surmapäeva puhul. L. Teetsov esitas ülevaate C. R. Jakobsoni elust ja tegevusest, peale selle esinesid muusikaliste paladega J. Köpper klaveril ja M. Laas viiulil.

17. aprillil kõneles hr. dir. L. Raudkepp teemal „Muljed hõimlaste mailt.“ Huvitavale ja õpetlikule kõnele lisanes veel hulk huvitavaid ülesvõtteid Soomest ja mujalt.

Viimaseks sammuks oli juhatusese albumi väljastamine milles ringi tegevus esitatud nii sõnas, kui pildis ja see viimane tõendaski suurel määral käesolevat tegevusaasta algust.

J. K.

Toimetuse teated.

Toimetus tänab kõiki ankeedist osavõtjaid. Samuti olgu sellega ka tänu avaldatud kõigile, kes on saatnud kaastööd. Loodame, et tulevikus veel rohkem kaastööd saadetakse, kuna ajakir-

ja sisu oleneb täiesti saadetud materjalist. Kaastööd võtavad vastu kõik toimetusliikmed; peale selle võib kirjutisi lasta ka kirjakesti.

Toimetus.

Peatoimetaja E. Schönberg. Tegev toimetaja J. Kuhi. Toimetus: M. Kaabel, E. Nikker, A. Ülevam, R. Marikas, H. Vessmann. Toimetus ja tallitus asub Imanta 6.

Hind 15 senti.